

THE DANISH HEALTHCARE SYSTEM

Det danske sundhedsvæsen

Engelsk

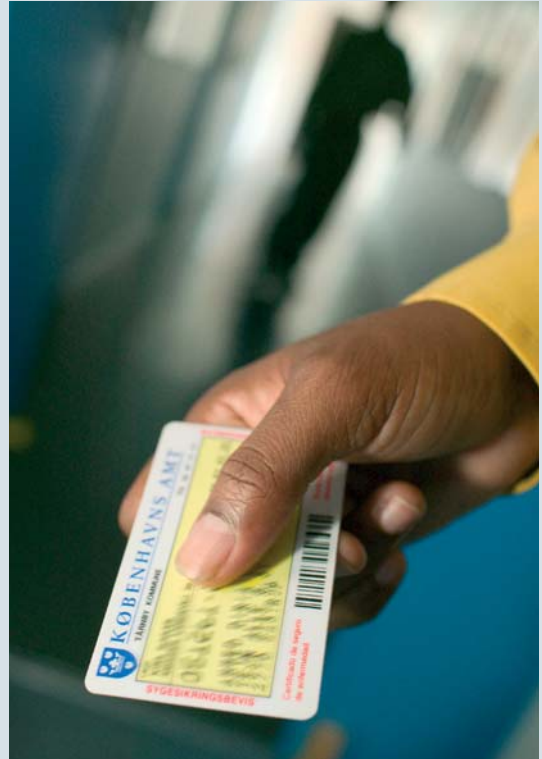
Det danske sundhedsvæsen

Denne pjeces fortæller kort om det danske sundhedsvæsen, og om de forskellige steder, man kan blive undersøgt og behandlet, hvis man bliver syg. Du kan også læse om de gratis forebyggende undersøgelser, som du og din familie kan gøre brug af.

Sygesikringskortet

Alle, der bor fast i Danmark, kan frit bruge sundhedsvæsenet. De fleste undersøgelser og behandlinger er gratis. Alle får et sygesikringskort fra kommunen. Det er en slags identitetskort, som skal vises, hver gang man skal til læge, på skadestue og sygehus.

I Danmark har alle, der akut bliver alvorligt syge, ret til gratis sygehusbehandling. Det gælder også gæster fra andre lande.

Tavshedspligt

Alle, der arbejder i sundhedsvæsenet, har tavshedspligt. Det betyder, at de ikke må fortælle om dig og din sygdom til andre – heller ikke til din ægtefælle, børn eller andre i familien. Du bestemmer, hvem der må få noget at vide om dit helbred. Derfor skal du give lov, før forskellige oplysninger må gives videre. Tavshedspligten betyder, at du trygt kan fortælle om dig selv og din sygdom til læger og sygeplejersker.

The Danish healthcare system

This booklet gives you a brief introduction to the Danish healthcare system and information about the places you can go to for examination and treatment if you fall ill. You can also read about the free preventative examinations you and your family can have.

National health insurance card

Everybody who is a permanent resident in Denmark can use the Danish healthcare system freely. Most examinations and treatments are free of charge. All permanent residents will receive a national health insurance card from their local authority. The card works as an identity card and must be presented at all visits to doctors, emergency rooms and hospitals.

In Denmark, everybody who becomes acutely ill is entitled to free treatment at a hospital. This entitlement also applies to visitors from other countries.

Secrecy

Everybody working in the healthcare system is bound by a duty of professional secrecy. This means that healthcare staff are not allowed to talk to others about you and your diseases - not even to your spouse, your children or other members of your family. It is you who decide who should be informed about your health. Consequently you must give your consent before information can be passed on to others. The duty of secrecy means that there is no reason to be afraid to talk about yourself and your disease to doctors and nurses.

Tolk

Sundhedspersonalet skal sørge for, at de forstår dig, og at du forstår, hvad der bliver sagt. Hvis du ikke taler eller forstår dansk, kan personalet tilkalde en tolk.

Hvis du har brug for tolk hos læge, jordemoder eller sundhedsplejerske, skal du sige det, når du aftaler tid til konsultationen. Du skal ikke selv betale for tolken.

Tolke er neutrale og har tavshedspligt. Man bør ikke bruge familie som tolke. Som familiemedlem vil man altid være meget involveret og kan derfor ikke oversætte neutralt. De fleste kender ikke de medicinske udtryk og kan derfor ikke præcist oversætte, hvad lægen siger.

Interpreter

Healthcare staff must make sure that they understand what you say to them and that you understand what they say. If you do not speak or understand Danish, the staff can call in an interpreter to assist you.

If you need an interpreter at an appointment with a doctor, midwife or visiting nurse you must say so when you make the appointment. You will not have to pay for the interpreter.

Interpreters are neutral and bound to observe professional secrecy. You should not use a member of your family as your interpreter. A family member will always be personally involved and consequently unable to interpret neutrally. Most people are not familiar with medical terminology and are therefore unable to give you an exact translation of what the doctor says.

Den praktiserende læge

Alle, der bor i Danmark vælger en bestemt læge, som man kan kontakte, når man bliver syg. Lægen tager sig af meget andet end sygdomme fx vaccinationer og prævention. Lægen kan også hjælpe dig med at forebygge sygdomme, der fx skyldes overvægt, rygning og for lidt motion. Lægen vil nogle gange spørge dig om noget, du måske bliver forbavset over. Lægen ønsker at du tænker over, hvad du selv kan gøre for ikke at blive syg. Også i Danmark anses det som den enkelte persons pligt og ansvar at passe på sin krop.

Lægen vil altid sørge for, at du får den behandling du har brug for.

De fleste har den samme læge i mange år. Fordelen er, at lægen på den måde kender din familie og sygehistorie.

Din egen læge er specialist i at forstå og behandle de mest almindelige sygdomme. Derfor kan han eller hun som regel altid finde ud af, hvad du fejler og behandle dig. I nogle tilfælde vurderer lægen dog, at du skal til speciallæge eller på sygehus. Lægen skriver en henvisning, hvis du skal undersøges eller behandles hos en speciallæge eller på sygehuset.

Lægens navn, adresse og telefonnummer står på sygesikringskortet. De fleste læger har åbent mellem kl. 8 og 16 og holder aftenåbent en gang om ugen. Som regel kan du ringe mellem kl. 8 og 9 og tale med lægen.

Du skal altid bestille tid, før du går til lægen. Husk at melde afbud, hvis du alligevel ikke kan komme til den aftalte tid.

General practitioners

All people who are resident in Denmark choose a specific general practitioner (GP) they can contact if they fall ill. GPs deal with much more than disease, for example vaccination and birth control. A GP can also help you prevent disease caused by obesity, smoking, lack of exercise, etc. Sometimes a GP may ask you questions that may surprise you. That is because the GP would like you to think about what you can do yourself to avoid becoming ill. In Denmark, as in many other countries, each individual is considered responsible for looking after his or her own health.

The GP will always make sure that you get the treatment and therapy you need.

Most people have the same GP for many years. The advantage of this is that the doctor will then know your family and your case history well.

Your own GP knows how to diagnose and treat all the most common diseases. He or she will therefore normally be able to find out what is wrong with you and how to treat you. However, in some cases the GP will find it best to refer you to a specialist doctor or a hospital. The GP will write a referral letter if you are to be examined or treated by a specialist or at a hospital.

The name, address and telephone number of your GP will appear from your national health insurance card. Most GP surgeries are open between 8 am and 4 pm on weekdays and one evening a week. Normally you can telephone your GP between 8 am and 9 am.

You have to make an appointment before seeing a GP. Don't forget to cancel the appointment if you can't keep it.

Du kan skifte læge, men det koster 150 kr. Du skifter som regel læge, når du flytter, men det er gratis. Spørg Folkeregistret.

Recepter og medicin

Hvis du skal have medicin, skriver lægen en recept. Medicin på recept kan kun købes på apoteket. Andre typer medicin, fx hovedpinepiller, kan købes uden recept – på apoteket eller i supermarkeder.

Speciallæger

En speciallæge er specialist på et særligt område fx hudsygdomme, gynækologi eller psykiatri. Du skal undersøges af din egen læge, før du kan blive undersøgt og behandlet hos en speciallæge. Din læge skriver en henvisning og vil ofte anbefale en bestemt speciallæge. Men du kan også vælge en anden. De eneste speciallæger, du ikke skal have henvisning til, er øjenlæge og øre- næse-halslæge. Du skal selv ringe og bestille tid hos speciallægen.

Lægevagten

Hvis du bliver syg, når din egen læge har lukket, kan du ringe til lægevagten. Ring kun hvis det ikke kan vente, til din egen læge åbner. Lægevagten kan skrive recept på medicin eller sende dig på sygehus, ligesom din egen læge. Hvis lægevagten vurderer, at du ikke har behov for akut behandling, vil du blive bedt om at kontakte din læge, når han åbner.

You may change your GP, but it will cost you DKK 150. You will normally change your GP whenever you move to a new address. Such a change is free of charge. Ask for more information at the Civil Registration Office.

Prescriptions and medicine

If you need medication, your GP will write a prescription for you. Prescription medicine can only be bought at pharmacies. Other types of medicine such as headache tablets can be bought without a prescription at pharmacies and in supermarkets.

Specialist doctors

A specialist doctor is specialising in a particular medical field such as skin diseases, gynaecology or psychiatry. You must be examined by your own GP before you can be examined and treated by a specialist doctor. Your GP will write a referral for you and will normally recommend a certain specialist. You are, however, entitled to choose another specialist. The only specialist doctors for whom no referral is required are eye specialists and ear, nose and throat specialists. You must make the appointment with the specialist yourself.

Out-of-hours services

If you become ill outside your own GP's surgery hours, you can call the out-of-hours service. You should only call if you are unable to wait until your GP's surgery opens again. The out-of-hours doctor can write a prescription for you or send you to a hospital, just like your own doctor. If the out-of-hours doctor is of the opinion that you need no immediate treatment, you will be asked to contact your own GP once his or her surgery opens.

Du skal oftest selv tage hen til lægevagten. Du skal måske vente lidt i venteværelset. Der er nemlig ofte travlt hos lægevagten.

Lægevagten har åbent fra kl. 16-08 mandag til fredag og hele døgnet lørdag-søndag og helligdage.

Skadestue

Skadestuen er til alvorlige skader, som din egen læge ikke kan behandle. Du skal tage på skadestuen, hvis du fx har brækket en finger. Der er ofte travlt på skadestuen, og de mest syge personer behandles først. Derfor skal du måske vente lidt i venteværelset, før du kommer ind til lægen. Skadestuerne findes på sygehusene. Nogen steder skal man ringe og fortælle, at man kommer.

Psykiatrisk skadestue

Psykiatrisk skadestue er for personer, der har svære psykiske problemer og har brug for akut hjælp. Man kan ringe eller henvende sig personligt.

Alarm 112

112 er en alarmcentral, som du ringer til, hvis du har brug for en ambulance. Det kan fx være, hvis en person pludselig bliver meget syg eller bevidstløs. Ved ulykker, hvor nogen kommer alvorligt til skade, skal du også ringe 112. Du skal fortælle, hvem du er, hvad der er sket, hvor og hvornår det er sket, og hvor du ringer fra.

In most cases you will have to go to a treatment centre yourself to see an out-of-hours doctor. You may have to wait for a while in the waiting room, as the treatment centres are generally very busy.

The out-of-hours service is open from 4 pm to 8 am from Monday to Friday and all around the clock on Saturdays, Sundays and public holidays.

Emergency rooms

Emergency rooms are for serious injuries that your own GP cannot treat. You can go to an emergency room if, for example, you have broken a finger. Emergency rooms are generally very busy and the worst injuries are treated first. You may therefore have to wait for a while in the waiting room before a doctor has time to look at you. Emergency rooms are located at hospitals. At some hospitals you have to phone the emergency room in advance to let them know that you are coming.

Psychiatric emergency room

Psychiatric emergency rooms are for people with severe mental problems who need immediate help. You can phone such an emergency room or go there personally. Psychiatric emergency rooms are open at all hours.

Alarm 112

Alarm 112 is an alarm centre you call if you need an ambulance, for example if a person suddenly falls very ill or becomes unconscious. You should also call 112 in the case of an accident or if somebody is seriously injured. State your name and explain what has happened, where and when it happened and where you are calling from.

Sygehuse

Hvis du skal undersøges eller behandles på sygehuset, skal du have en henvisning fra din egen læge, en speciallæge eller lægevagten. Du får et brev fra sygehuset, om hvor og hvornår du skal komme. I brevet står der også, om der er noget særligt, du skal gøre inden – fx faste. Hvis du bliver akut syg, bliver du naturligvis indlagt med det samme.

Mange sygehuse har pjecer på forskellige sprog, der fortæller om patientens rettigheder og sygehusets regler. Hvis du har brug for det, kan personalet tilkalde en tolk. På sygehuset kan du tale med en patientvejleder. Patientvejlederen kan fx fortælle om forskellige behandlinger, om muligheden for at blive behandlet på et andet sygehus eller hjælpe dig, hvis der er noget, du ikke forstår eller noget, du vil klage over. Patientvejlederen har også tavshedspligt.

Hospitals

If you need examination or treatment at a hospital, you must have a referral from your GP, a specialist doctor or an out-of-hours doctor. The hospital will send you a letter explaining where you are to go and at what time you must be there. The letter will also say whether there is anything special you must do before you go to the hospital, for example refrain from eating for a certain period of time (fast). If you become ill very suddenly you will of course be admitted to hospital at once.

Many hospitals have booklets in different languages with information about patient rights and hospital rules. If you need the assistance of an interpreter, the hospital staff will call in an interpreter for you. A patient counsellor will be able to explain the various types of treatment to you and give you information about the possibility of being treated at another hospital, just as he or she will be able to help you if there is something you don't understand or if you want to lodge a complaint about something. Patient counsellors are bound by a duty of professional secrecy.

Graviditet

Gravide kan blive undersøgt hos deres egen læge og jordemoder flere gange, mens de er gravide. Der findes også forskellige sygehusundersøgelser, hvor lægerne fx ved hjælp af ultralyd undersøger barnet. Formålet er at finde ud af, om du og barnet har det godt og at opdage eventuelle problemer tidligt i graviditeten. Du må gerne have din mand eller en anden person med til undersøgelserne.

Egen læge

Den første undersøgelse foregår hos din egen læge. Du skal selv bestille tid hos lægen, når du er blevet gravid. Lægen undersøger dig og skriver en vandrejournal, som du skal tage med til alle undersøgelser. I journalen skriver lægen og jordemoderen om, hvordan barnet vokser, og hvilke undersøgelser du har været til.

Lægen vil også stille dig en række spørgsmål, fx om mad og rygning, og om der er arvelige sygdomme i familien.

Jordemoderen

Lægen giver jordemoderen besked om, at du er gravid. Hun sender dig et brev om, hvor og hvornår du skal undersøges første gang. Du skal altid have en urinprøve og vandrejournalen med. Jordemoderen taler med dig om, hvordan du har det. Hun undersøger urinprøven og din mave og lytter til barnets hjertelyd.

Fødsel

Du aftaler med din egen læge, hvilket sygehus du skal føde på. Det er også muligt at føde hjemme sammen med en jordemoder.

Pregnancy

Pregnant women can be examined by their own GP and a midwife several times during their pregnancy. There are also a number of hospital examinations available where doctors check the foetus by means of ultrasound scans, the purpose being to establish whether everything is alright with you and your baby and to discover any problems that may occur as early as possible in your pregnancy. You are welcome to bring along your husband or some other person for these examinations.

Your GP

The first examination in your pregnancy is made by your GP. You must make an appointment when you have become pregnant. The GP will examine you and create a maternity record that you must bring along at all subsequent appointments. Your doctor and midwife will enter information into your record about the progress of your baby and the examinations you have had. The doctor will also ask you a number of questions, for example about your food and smoking habits and about any genetic diseases you may have in your family.

Midwife

Your GP will notify a midwife of your pregnancy. The midwife will then send you a letter telling you where and when your first examination will take place. You must bring along a specimen of urine and your record for all examinations. The midwife will talk to you about your health and wellbeing, and she will test your specimen of urine, check your abdomen and listen to your baby's heartbeat.

Childbirth

Together with your GP you decide at which hospital you want to give birth to your child. You may also give birth at home with the assistance of a midwife.

Abort

I Danmark har kvinder ret til fri abort på et sygehus inden for de første 12 uger af graviditeten. Kvinden beslutter selv, om hun vil have en abort eller ej. Hvis man ønsker abort, skal man kontakte sin egen læge, som så vil henvise til sygehuset.

Forebyggende undersøgelser for livmoderhalskræft og brystkræft

Alle kvinder mellem 23 og 59 år får hvert tredje år et brev med en invitation til en undersøgelse for livmoderhalskræft. Formålet er at forebygge kræft. Man bliver undersøgt hos sin egen læge og skal selv ringe og bestille tid.

Nogle steder i Danmark inviteres kvinder mellem 50 og 69 år til en røntgenundersøgelse af brystet hvert andet år. Det kaldes mammografi. Kvinderne får et brev med dato, tidspunkt og sted.

Gynækologiske undersøgelser

Hvis du skal have foretaget en gynækologisk undersøgelse eller har problemer med underlivet, skal du undersøges af din egen læge. Kun i særlige tilfælde vil du blive henvist til en gynækolog.

Abortion

In Denmark all women have a right to opt for abortion at a hospital in the first twelve weeks of their pregnancy. It is up to each woman personally to decide whether she wants an abortion. Women wanting an abortion must contact their GP, who will then refer them to a hospital.

Preventative screenings for cervix cancer and breast cancer

Every three years, all women aged between 23 and 59 receive a letter offering them a screening for cervix cancer as part of a public effort to prevent cancer. You will be examined by your own GP and must make an appointment yourself.

In some areas of Denmark, women between 50 and 69 years of age are offered an X-ray examination of their breasts every two years. Such an examination is called a mammography. Women in those areas receive a letter stating the date, time and place of the examination.

Gynaecological examinations

If you need a gynaecological examination or if you have abdominal problems you must be examined by your own GP. You will only be referred to a gynaecologist in special cases.

Børneundersøgelser

Sundhedsplejerske

Sundhedsplejersken er en sygeplejerske, der er specialist i børns og familiers sundhed. Hun besøger dig hjemme, når du har født. Hun undersøger barnet og kan svare på spørgsmål om fx prævention og amning. Hun kommer på besøg flere gange, indtil barnet fylder to år. Hun følger barnets udvikling, måler og vejer det og ser, om du og barnet har det godt.

Sundhedsplejersken kan sammensætte mødregrupper med kvinder, der har født nogenlunde samtidig. Her kan du mødes med kvinder fra det område, hvor du bor og fx snakke om dit barn og om at være blevet mor.

Du kan få tolk til sundhedsplejerskens besøg.

Børneundersøgelser og vaccinationer hos lægen

Alle børn kan få en række gratis undersøgelser og vaccinationer hos lægen. Den første undersøgelse foregår som regel, når barnet er fem uger gammelt. Barnet bliver vejret og målt, og lægen undersøger, om det har det godt og udvikler sig normalt. Barnet får den første vaccination, når det er tre måneder gammelt. Vaccinationerne beskytter mod en række alvorlige sygdomme.

Du skal selv huske at bestille tid hos lægen til børneundersøgelser og vaccination. Sundhedsplejersken giver dig en lille bog om, hvornår barnet skal undersøges og vaccineres.

Health checks of children

Health visitor

A health visitor is a nurse specialising in the health of children and families. A health visitor will visit you in your home when your child has been born. In addition to examining your child, she will answer questions you may have about contraception, breastfeeding, etc. She will visit you several times until your child reaches the age of two to follow your child's development, checking his or her weight and general wellbeing.

The health visitor can set up groups of mothers who have had their babies at approximately the same time. If you join such a group, you will meet women living in your own area that you can talk to about your baby and about how it is to be a mother.

It is possible to ask for an interpreter to be present during appointments with health visitors.

Health checks and vaccinations of your child

All children can be examined and vaccinated by a doctor free of charge. The first examination will usually take place when your child is five weeks old. The doctor will weigh your child and check that he or she is in good health and develops normally. The child will have his or her first vaccination at the age of three months. Vaccinations are necessary to protect your child against a number of serious diseases.

You must make your own appointments with your GP to have your child examined and vaccinated. The health visitor will give you a booklet with information as to when your child should be examined and vaccinated.

Børneundersøgelser i skolen

Når barnet begynder i skolen, vil det blive undersøgt på skolen af kommunens læge og sundhedsplejerske. Undersøgelserne er forebyggende. Lægen undersøger barnet for at se, om det har det godt og for at sikre sig, at det udvikler sig normalt. Lægeundersøgelsen foregår som regel i første og sidste skoleår. Desuden vil skolens sundhedsplejerske regelmæssigt undersøge barnets syn og hørelse og måle højde og vægt.

Hvis barnet på et tidspunkt får problemer i skolen, kan man tale med skolens psykolog.

Børnetandlæge

I Danmark kan alle børn komme gratis til tandlæge, indtil de fylder 18 år. Barnet får brev med invitation til tandlæge, når det er ca. to år. Hvis barnet har problemer med tænderne tidligere, kan I henvende jer til kommunens børnetandlæger. Spørg evt. sundhedsplejersken.

Når barnet begynder i skole, bliver det automatisk indkaldt til skolens tandlæge.

Health checks at school

When your child starts in school, he or she will be examined by a local authority doctor and nurse. These examinations are preventative. The doctor will check your child's general health and make sure that he or she develops normally. Such an examination will usually be performed once in the child's first year at school and once in his or her last year. The school nurse will regularly check your child's vision and hearing and measure his or her height and weight.

If your child encounters problems at school, you can talk to the school psychologist about them.

Paediatric dentist

All children in Denmark are entitled to free dental care until they reach the age of 18. Your child will receive an invitation to see a dentist when he or she is about two years old. If your child has dental problems before that age, you are welcome to contact one of the local authority's paediatric dentists. You can ask your health visitor for further information.

When your child reaches school age, he or she will automatically be given appointments with the school dentist.

Kommunal hjælp og pleje i hjemmet

I Danmark er det sædvanen, at kommunen tager sig af ældre mennesker, der har brug for hjælp - lige som det offentlige også tager sig af børn og syge. Der er særlige tilbud til ældre, der har brug for pleje og omsorg. Derfor kan du som regel få hjælp fra kommunen, hvis du har brug for det.

Hjemmehjælp

Ældre mennesker kan søge om at få hjemmehjælp til personlig pleje, rengøring og indkøb. Det samme gælder, hvis du er meget syg. Du skal søge kommunen om at få hjælp.

Hjemmesygeplejerske

Ældre mennesker kan få hjælp til pleje og medicin derhjemme af en hjemmesygeplejerske. Det samme gælder, hvis du er meget syg. Det er en læge, der vurderer, om du har brug for at få besøg af en hjemmesygeplejerske.

Hvis du har været indlagt på sygehuset, kan du få brug for hjemmehjælp eller hjemmesygeplejerske, når du kommer hjem. Som regel vil sygehuset kontakte kommunen, for at du kan få den hjælp, du har brug for.

Her kan du læse mere:

Til ældre flygtninge og indvandrere: En kort orientering om dine muligheder og rettigheder, udgivet af Ældre Sagen, Pjecen kan bestilles på tlf.: 33 96 86 86 eller downloades på www.aeldresagen.dk

SUNDE BØRN i et nyt land, udgivet af Sundhedsstyrelsen,

Pjecen kan bestilles på tlf.: 35 26 54 00 eller downloades på www.sst.dk

Medborger i Danmark, udgivet af Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration,

Pjecen kan bestilles på www.netboghandel.dk eller downloades på www.inm.dk/medborger

Help and care in your own home provided by the local authority

In Denmark it is customary for local authorities to look after elderly people who need help - just like public authorities provide services for children and people who are ill. Special services are offered to elderly people who need care and assistance. This means that you will normally be able to get help from your local authority if you need it.

Home help

Elderly people may apply for home help for personal care, cleaning and shopping assistance. You can also apply for help if you are very ill. Contact your local authority if you need help and assistance.

District nurse

Elderly people can ask for a nurse to come to their home to provide care and administer medication. You can also get help if you are very ill. A doctor will assess whether you need the services of a nurse in your home.

If you have been hospitalised you may need a home help or a nurse to help you when you return to your own home. Normally the hospital will contact your local authority to make sure you will be given the help and assistance you need.

Read more:

For senior refugees and immigrants: Brief information about your rights and opportunities,

DaneAge Association (ÆldreSagen). Tel. 33 96 86 86 – www.aeldresagen.dk

HEALTHY CHILDREN in a new country, National Board of Health, (Sundhedsstyrelsen). Tel. 35 26 54 00 – www.sst.dk

Citizen in Denmark, Ministry of Refugee, Immigration and Integration Affairs,
www.netboghandel.dk – www.inm.dk/medborger

Notes

General practitioner:

Out-of-hours services:

Emergency room:

Det danske sundhedsvæsen
2005

Udgivet af Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse

ISBN: 87-7676-152-5

ISBN: 87-7676-160-6 (elektronisk)

ISBN: 87-91277-52-3

Redaktion: Ann-Britt Kvernød, Iben Holten,
Peter Meidahl Petersen og Niels Sandø

Oversættelse: Mette Aarslew

Foto: Mikkel Østergaard. (Mikael Rieck s. 1, 8, 12, 18)

Layout: Rumfang

Tryk: Scanprint

Pjecen er udgivet på engelsk, arabisk, bosnisk/kroatisk/serbisk,
farsi, somali, tyrkisk og urdu.

Den kan bestilles hos Sundhedsstyrelsen publikationer
tlf.: 70 26 26 36 og på www.sst.dk og hos Kræftens Bekæmpelse
tlf.: 35 25 71 00. Den kan også læses og downloades på
www.sst.dk og www.cancer.dk